

Naam: M Meijer/ B Molenkamp
Datum: 01 november 2023
Eenheid/Programma: Eenheid Concernzaken

Collegevoorstel

Onderwerp	Bestuursopdracht EU-agenda Almelo Hengelo Enschede
Advies Is er een uiterste behandeldatum?	Bespreekstuk
Portefeuillehouder	M.M. van 't Veld
Openbaar	Openbaar
Raadsvoorstel of raadsbrief	n.v.t.

Toelichting voor de openbare besluitenlijst:

Deze bestuursopdracht is bedoeld om als Almelo, Hengelo en Enschede gezamenlijk de inzet in Europa te versterken. We doen dit, om grote en urgente opgaven als klimaatadaptatie, energietransitie, verstedelijking en mobiliteit beter te kunnen aanpakken. Aansluitend op de inzet als Groene Technologische Top Regio. Kennis, innovatie en middelen uit Europa kunnen ons helpen. Vereisten zijn een scherpe focus, goede organisatie en structureel commitment. Dan zijn we beter in staat hiervoor invloed uit te oefenen, wetgeving te signaleren en mee te doen met subsidieprogramma's.

Tegelijkertijd met de bestuursopdracht ondertekenen we een intentieverklaring om de samenwerking onder de naam Netwerkstad voort te zetten ten behoeve van de netwerken MONT (Münster, Osnabrück, Netwerkstad Twente) en Eurocities. Netwerkstad Twente is immers formeel opgeheven, maar voor een volwaardig lidmaatschap van Eurocities is een formele samenwerkingsovereenkomst nodig.

Voorgesteld besluit

1. Instemmen met de bestuursopdracht EU-agenda Almelo Hengelo Enschede.
2. Inzetten op een structurele vertegenwoordiging in Brussel voor tenminste twee jaar bij het Huis van de Nederlandse Provincies.
3. Inzetten op een gezamenlijk en volwaardig lidmaatschap (full membership) van Almelo, Hengelo en Enschede van Eurocities en instemmen met het ondertekenen van de bijgevoegde intentieverklaring.

Inleiding

Europa is belangrijk voor de Twentse steden. In Europa vinden we kennis, partners en financiering om onze projecten verder te brengen, zetten we Twente op de kaart en signaleren en beïnvloeden we de ontwikkeling van Europese wetgeving en fondsen. Een noodzaak, want lokaal en Europees beleid raken in toenemende mate met elkaar vervlochten en steeds meer gemeentelijke beleidsterreinen hebben een Europese dimensie gekregen. Maar liefst 70% van de wetgeving komt dan ook uit Europa.

Tegelijkertijd hebben we wat te brengen in Europa. Lokaal/regionaal voeren we immers de plannen uit die in Brussel worden ontwikkeld. Dat maakt ons interessant voor Brussel. Voorbeelden zijn de grensoverschrijdende samenwerking met Münster en Osnabrück, de hightech maakindustrie en innovatieve infrastructuur. De drie steden vormen samen een grootstedelijke agglomeratie in 'het midden van Europa'. Onze steden vormen een knooppunt op de North Sea Baltic Corridor en zijn een Europese logistieke hub. Met een vooraanstaande internationale universiteit en sterke innovatieclusters vormen de Spoorzones het hart van dit stedelijke gebied, waar ook ruimte is voor groen en de omgang met water.

Beoogd effect

Het beoogd effect van deze bestuursopdracht is om als Almelo, Hengelo en Enschede gezamenlijk de inzet in Europa te versterken. We doen dit, om grote en urgente opgaven als klimaatadaptatie, energietransitie, verstedelijking en mobiliteit beter te kunnen aanpakken en meer kennis op te bouwen.

Argumenten voor

1.1 De prioritaire onderwerpen in de EU-agenda Almelo Hengelo Enschede

De prioritaire onderwerpen in de EU-agenda Almelo Hengelo Enschede zijn: klimaatadaptatie, energietransities en mobiliteit/verstedelijking.

Per thema verschilt het accent van onze inzet. In grote lijnen focussen we ons op kennisontwikkeling en financiering. Beleidsbeïnvloeding doen we voornamelijk indirect, via de Brusselse netwerken, zoals Eurocities.

1.2 Aansluiting bij kernlobbydossiers, krachten en capaciteiten

Met behulp van Europa en Europese subsidies kunnen we verder komen op het gebied van thema's waarin we ons onderscheiden. Bovendien werken we er als steden samen aan, sluiten ze grotendeels aan op de afgesproken kernlobbydossiers van de drie steden (verstedelijking en mobiliteit, energiearmoede en kansengelijkheid) en hebben ze een grensoverschrijdende component, onder meer via de hernieuwde MONT-strategie. Allemaal ondersteunend aan het verhaal van de Groene Technologische Top Regio. Het grensoverschrijdende aspect maakt ons vaak onderscheidend binnen Europa. Het is een lobbydoel op zichzelf om daar meer aandacht en financiering voor te vragen.

2.1 Structurele inzet helpt om ambities te versnellen

Door ons structureel in Brussel te laten zien en in te zetten, komen we aan tafel om besluiten te nemen over prioritaire thema's.

2.2 Samenwerking voor een optimaal resultaat

Door met de drie steden samen op te treden kunnen kosten gedeeld worden en kennis en kunde onderling worden uitgewisseld. Dit draagt bij aan een goede positie van Twente in Europa.

3.1 Eurocities is voor ons een belangrijk netwerk in Brussel

Als steden richten we ons hoofdzakelijk op projectontwikkeling en op kennisverdeling via projecten en via onze netwerken. Met name kennisontwikkeling doen we breder dan alleen op de prioritaire onderwerpen, maar ook bijvoorbeeld voor sociale en digitale vraagstukken. We werken dan ook aan EU-bewustzijn in de hele organisaties en verbinden collega's aan een netwerk als Eurocities. Eurocities biedt ons de kans om samen met andere Europese steden te werken aan de uitdagingen die de huidige samenleving ons brengt.

3.2 Full membership geeft toegang tot extra fora voor een lager tarief

Door in te zetten op een volwaardige lidmaatschap van Eurocities krijgen we toegang tot twee extra fora, te weten het digital forum en het cultural forum. Bijkomend voordeel is een kostenbesparing, doordat we als full member een vast bedrag betalen in plaats van een bedrag per forum. Dat vaste bedrag valt uiteindelijk lager uit.

Kanttekeningen

1.1 Vormgeving van het proces is nog gaande

Het proces van de gezamenlijke internationale inzet wordt steeds verder vormgegeven.

2.1 Structurele Vertegenwoordiging is een proces in ontwikkeling

We onderkennen dat de gezamenlijke internationale inzet een proces in ontwikkeling is, dat jaarlijks wordt geëvalueerd. Tot 2024 draaien we een pilot met structurelere vertegenwoordiging in Brussel. Om daadwerkelijk de waarde van die vertegenwoordiging in te kunnen schatten is dat echter onvoldoende. Daarom richten we voor minimaal twee jaar een structurele vertegenwoordiging in Brussel in. In de inrichting daarvan nemen we ook partners als de Twente Board, UT, Saxion en Provincie Overijssel mee.

Kosten, opbrengsten en dekking

1. Werkbudget en communicatiecapaciteit voor een gezamenlijk 'Team Internationaal' voor Almelo, Hengelo en Enschede. De omvang van dit budget zal de komende tijd duidelijk worden. Op dat moment moet hierover nader worden besloten.
2. Structurele vertegenwoordiging in Brussel voor de duur van tenminste twee jaar bij het Huis van de Nederlandse Provincies. Geschatte totale kosten zijn €24.000 per jaar, inclusief reis- en verblijfkosten en werkbudget. (werkplek is €9000 per jaar). Bedrag per stad is €8000 per jaar.
- 3 De kosten voor het full membership van Eurocities zijn in 2024 in totaal €16.870, terwijl ons huidige lidmaatschap in 2024 per forum €4.710 kost, wat neerkomt op een totaal van €18.840 voor vier fora.

Uitvoering

Onder leiding van de gemeentesecretarissen van de drie steden wordt gezamenlijk de EU-agenda en bijbehorende uitvoeringskracht vormgegeven. Dit zowel in Brussel als binnen de ambtelijke organisaties. Dat houdt in:

1. Faciliteren van een gezamenlijk 'Team Internationaal' voor de Twentse steden met een gezamenlijk werkbudget en communicatiecapaciteit. De secretarissen vormen hier zelf de stuurgroep, met een gedelegeerd opdrachtgever.
2. Inrichten van een structurele vertegenwoordiging in Brussel voor tenminste twee jaar bij het Huis van de Nederlandse Provincies.
3. Inzetten op een gezamenlijk en volwaardig lidmaatschap van Almelo, Hengelo en Enschede van Eurocities en burgemeester en gemeentesecretaris machtigen de bijgevoegde intentieverklaring te ondertekenen.

Uiteraard zullen we in onze EU-strategie samen optrekken met partners als Twente Board, UT, Provincie Overijssel, Euregio en Münster en Osnabrück.

Burgemeester Bleker van Enschede heeft namens de drie steden een brief aan het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP) gestuurd over een werkplek bij het HNP in Brussel. Hierover zijn meerdere gesprekken gevoerd.

Bijlagen

Bestuursopdracht EU-agenda Almelo Hengelo Enschede (intern/89688)

Intentieverklaring (intern/89686)

Visual EU-agenda Almelo Hengelo Enschede (intern/89687)

Procesinformatie

Intern overleg

Dit voorstel is voorbereid binnen het team bestuursadvies en strategie.

Afstemming met portefeuillehouder

Dit voorstel is op 20 november 2023 besproken met portefeuillehouder Van 't Veld.

Directie-advies

Dit voorstel is besproken in het gezamenlijk overleg met de drie gemeentesecretarissen van de drie steden Almelo, Hengelo en Enschede.

Communicatie over het besluit

Regulier.